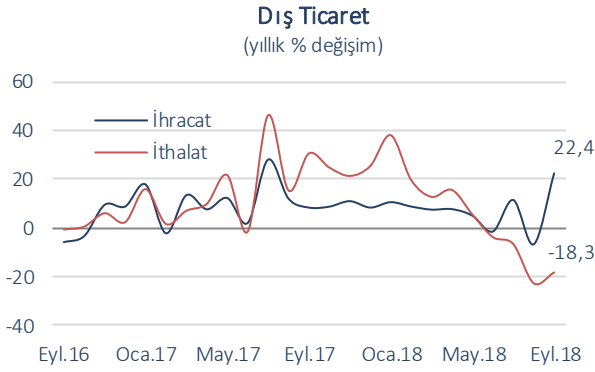

Dış ticaret açığındaki daralma ivme kazandı.

Eylül ayında ihracat hacmi yıllık bazda %22,4 artarak 14,5 milyar USD olurken, ithalat hacmi %18,3'lük düşüşle 16,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı dönemine göre %77,1 oranında daralarak gerileme eğilimini dördüncü ayına taşıdı. Eylül 2017'de %59,1 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı bu yılın aynı ayında %88,5'e çıktı.

12 aylık kümülatif verilere göre aylık bazda dış ticaret açığında kaydedilen gerileme eğilimi de sürüyor. Söz konusu verilere göre ihracat hacmi Eylül'de aylık bazda %1,6 yükselerek 165 milyar USD, ithalat hacmi %1,5 oranında azalarak 239 milyar USD oldu.

Demir çelik ihracatı yıllık bazda %104 artış kaydetti.

İhracatımızda ilk iki sırada yer alan motorlu kara taşıtları ile kazanlar ve makineler kalemlerinde ihracat yıllık bazda sırasıyla %23,7 ve %21,6 arttı. İhracatın yıllık bazda %104 ile hızlı artış kaydettiği demir çelik faslı bu kalemleri takip etti. Tutar bazında yıllık değişimlere bakıldığında en fazla İtalya ve Kanada'ya yapılan demir çelik ihracatında artış olduğu gözleniyor.

Eylül'de AB ülkelerine yönelik ihracat arttı.

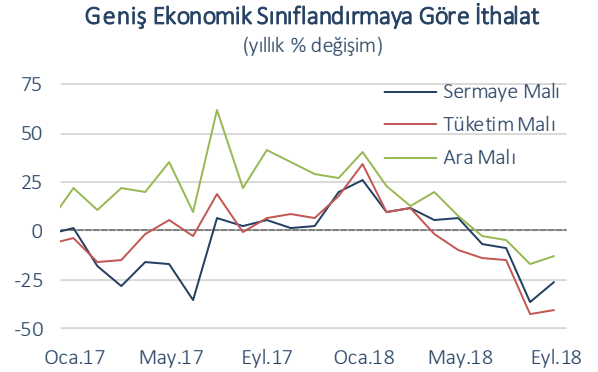
Eylül ayında Almanya en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz ülke olmaya devam ederken; İngiltere ve İtalya, Almanya'nın ardından sırasıyla en çok ihracat yaptığımız diğer ülkeler oldu. Ülke grupları özelinde incelendiğinde ise AB ülkelerine yönelik ihracatın %24,4, Asya ülkelerine yapılan ihracatın da %11,9 oranında arttığı görülüyor.

Parasal olmayan altın ithalatı gerilemeye devam ediyor.

Parasal olmayan altın ithalatındaki gerileme eğiliminin devam etmesi dış ticaret dengesi açısından olumlu bir gelişme olarak kayda geçiyor. Söz konusu kalem Eylül'de yıllık bazda %64,2 gerileyerek 486 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Ayrıca otomotiv sektöründe iç pazarda yaşanan daralmayla uyumlu olarak motorlu kara taşıtları ithalatının yıllık bazda hızlı düşmesi de dikkat çekiyor. Diğer taraftan enerji ithalatı dış ticaret açığı üzerinde yukarı yönlü baskı yaratmaya devam ediyor. Eylül'de mineral yakıtlar ve yağlar ithalatı yıllık bazda %15,5 arttı. Ham petrol ithalatına ton bazında bakıldığında ise yıllık bazda %12'ye yakın bir düşüş izleniyor.

Tüketim malı ithalatında yıllık düşüş %41,2...

Tüketim malı ithalatı yıllık bazda %41,2 gerileyerek düşüşünü Eylül'de altıncı ayına taşıdı. Son aylardaki düşüşle birlikte tüketim malı ithalatının toplam ithalat içerisindeki payı %8,5 ile Ocak 2002'den bu yana en düşük seviyesine geriledi. Bu dönemde sermaye malı ve ara malı ithalatı sırasıyla %26 ve %13,3 oranında düşüş kaydederek ekonomik aktiviteye ilişkin olumsuz bir tablo çizdi.

Beklentiler...

Yılın üçüncü çeyreğinde ithalattaki düşüşe bağlı olarak dış ticaret açığının yıllık bazda %55 ile güçlü bir daralma kaydettiği görülüyor. Altın ithalatında gözlenen yavaşlamanın bu performansta önemli rol oynadığı izleniyor. Önümüzdeki dönemde ekonomik aktivitedeki ivme kaybının ithalat talebi üzerinde baskı yaratmaya devam etmesini bekliyoruz. Ayrıca, dış ticaret dengesi üzerinde petrol fiyatlarının seyri de önem taşımaya devam edecek.

Dış Ticaret Dengesi	(milyar USD)					
	Eylül		Değişim (%)	Ocak-Eylül		Değişim (%)
	2017	2018		2017	2018	
İhracat	11,8	14,5	22,4	115,0	123,0	7,0
İthalat	20,0	16,3	-18,3	169,0	174,2	3,1
Dış Ticaret Dengesi	-8,2	-1,9	-77,1	-53,9	-51,1	-5,2
Karşılama Oranı (%)	59,1	88,5	-	68,1	70,7	-

Kaynak: Datastream, TÜİK

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bařekonomist izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker řahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
H. Erhan Gül Müdür Yardımcısı erhan.gul@isbank.com.tr	Ayřim Kalkan Uzman Yardımcısı aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.